

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՔ ԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տարեկան վեցամսեայ
4 Պայայ համար 6 մ.հիտ 3 մ.հ.
Գումարայ » 7 » 3 1/2 »

Direction du journal arménien
HAIRÉNIK - CONSTANTINOPLE
Mérđjan Ruchdi effendi Han No-19

10
ՓԱՐՍՅ

Օ Ր Ա Գ Ե Բ

10
ՓԱՐՍՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
ճամակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղի
առ ՏՅՈՐԵՆ-ԽԱՐԱՊԻՐ Կ. ՊՈՒԽԱ ՄԷՐ-
ՃԱՆԿ չարքը Բիւշտի էՃ. խան երկրորդ
յարկ թիւ 49:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը փնտրուած «Հայրենիք»-ի իւրաքանչիւր թիւը յետ այսորիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏՄԱՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏՄԱՐԻ—ԹԻՒ 2292

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

25 ՄԱՅԻՍ 1887 (Ն.Տ.) 6 ՅՈՒՆԻՍ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ՋՐԱՆՈՒՍՈՒԹԵԱՆ ԵԶԱԿԱՆ
ԴԵՊՊ ՄԸ

Կիրակի օրը սոսկալի դէպք մը
պատահեցաւ, կըսէ «Տէրի Թէ-
լէկրաֆ»-ի Փարիզու թղթակիցը,
Ալիսի Մոնթայի փողոցին մէջ
տուն մը: Մարդ մը տեսնուեցաւ
դիշերային զգեստով որ կոյր-
ուէր և կը թաղալուէր տան
դաւթին մէջ և կը հանէր սոս-
կալի աղաղակներ, և կը պօռար
գրացիներուն որ իրեն չմօտենան
վասն զի կատաղութեան ակտէն
բռնուած էր: Մահաները և ա-
նոր վերաբերեալ, նշմարած էին
բանը և փախած էին իրենց կեան-
քը վտանգէ գերծ պահելու հա-
մար: Բայց այս ընդհանուր յուզ-
ման մէջ կը գտնուէին ոմանք որ
պահած էին իրենց մտաց հան-
դարտութիւնը, որ կանչեցին ըզ-
Տօրթ. Կէրին, քաջածանօթ ըը-
ժիշկը և ոստիկանութեան տե-
սուչը որ մօտ կը գտնուէր տեղ-
ւոյն, և ասոնք փութով հոն հա-
սան: Դժբաղդ մարդուն թեւերը
կապելէ ետքը տարին պատգա-
րակով Պոստի հիւանդանոցը,
մինչ Մատամ Ծարլ տը Լէսէփս
ինքն գնաց Մ. Բասթէոնը կան-
չել:

Այս է ըստ ամենայն երևու-
թիւն շատ տարօրինակ դէպք մը:
Հիւանդը, Լուի Թէսթ, երիտա-
սարդ քսանեօթնամեայ, որ յա-
ռաջագոյն հրչէջներու խումբի մը
մէջ կը գտնուէր, Լէսէփսեանց
ընտանիքին ծառայութեան մէջ
էր: Անցեալ երկուշաբթի իւր
մէկ շունը տարաւ պայտաբին ը-
սելով թէ պէտք էր որ պահէր
դայն կարճ ժամանակ մը: Հետե-
ւալ օրը երբ Թէսթ գնաց վիրա-
բուժին հարցնել թէ կենդանին
ինչպէս էր, վիրաբույժը պատաս-
խանք թէ շունը կատաղութեան
ակտէն բռնուած էր: Թէսթ սոս-
կալ լսելով զայս, խորհելով որ
միայն քանի մը օր առաջ շունը
լիզած էր անոր երեսին վրայ
գտնուող վէրքը, և երբ դարձաւ
Ալիսի Մոնթայի, պատմեց սոս-
կումը զոր աղգուած էր անոր
վիրաբուժին այն խօսքը շանը
կատաղութեան լուրը տալով:

Յոյժ տխուր էր բոլոր ցերեկը,
չկրցաւ քնանալ գիշերը, և հա-
զէտէ յոռիէն յոռեղոյն «Եր-
թալով ինկաւ հոսի ուրեմն այն
վիճակին մէջ որուն պատճառաւ
հարկ անհրաժեշտ համարուեցաւ
փոխադրել զնա հիւանդանոց:

Արդ՝ սա է խնդիրը թէ այս
կատաղութեան ակտէ պարզա-
պէս, որ յառաջ եկաւ շունին
Թէսթի երեսը լիզելէն, թէ այս
նշանք ակտին հետեւանք են
սոսկման մարդուն և յառաջ ե-
կան լոկ երեւակայութեամբ: Այս
դէպքը մեծ ուշադրութիւն գը-
րաւած է, բայց Մ. Բասթէոնը ոչ
անադան կարող պիտի ըլլայ լոյս
մը ցոլացնել այս արտաքոյ կար-
գի դէպքին վրայ:

— 0 —

ԾՈՒՎԱՅԻՆ ՎՏԱՆԴՆԵՐ

Մին յոյժ տարօրինակ դիպ-
ուածներէն զոր երբեք յաճ ենք
պատահեցաւ ասկէ քիչ ժամա-
նակ առաջ Հէրիֆէրսի նաւա-
հանդուին բերնին մօտ ի Բրի-
տանական Սէրիկա, ուր Ս. Կը-
րահամ՝ առաջատար նաւը
ժայռի զարնուեցաւ մառախուղի
ժամանակ: Մինչ նաւաստիք կը
ջանային փախուտ տալ կորելով
կայմերը, մին ինկաւ բարձր ժայ-
ռի մը վրայ որ ջուրէն ութսուն
ոտք վեր էր: Հինգ նաւաստիք
սողակելով ելան այս ժայռին
գաղաթը և ահա անմիջապէս
ջուրը գնաց կայմը: Նաւաստիքը
ջանք չընտանանց հետեւիլ բայց
կորաւ խորտակեալ նաւին հետ:
Յիշեալ բարձր ժայռին վրայ մը-
նացին թշուառ նաւաստիք 36
ժամ նշաւակ անձրեւին, կարկու-
տի եւ ձեան զրօյէն վար աստի-
ճան ցուրտի մէջ: Անոնց չարչա-
րանքն էր անհարապրելի: Հոսի
յետոյ ձկնորսք տեսնելով զանոնք
վեր՝ նետեցին անոնց այնպիսի
բաներ որոց միջոցաւ ջուրին ե-
րեսը կրնային մնալ, և չուաններ:
Կապելով չուաններն իրենց մարմ-
նոյն, մարդիկը ժայռին վրայէն
ցատկեցին ծով և քաջուեցան
նաւակներուն մէջ և աղառուե-
ցան: Դժբաղդ թէ ինչպէս չնոր-
հակալ և ուրախ եղան անոնց
ընտանիքը որք մեռած կը հա-
մարէին գնոսալ:

Ա.

ԳԻՇԵՐՈՒԹԻԿ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի Կէտիկ—փաշա

Ամեն ողջախոհ անձ բաւակա-
նապէս համոզուած է թէ, Ազգ.
վարժարաններէ աւելի, որք ընդ-
հանրապէս Ուսումնական և Թա-
ղական խորհուրդներու և հոգա-
բարձութեանց անհոգութեամբ
կրթական ուղղութիւն մ'ունե-
նալէ զուրկ, շարունակ այս ու այն
էֆէնտիին քմածին ու այլան-
դակ հաճոյից խաղալիկ ըլլալու
գաղապարտուած են, միայն
մասնաւոր ու ընկերական վար-
ժարաններն են, որք քիչ կամ
չատ յաջողած են մէկ տնօրէնի
մէկ կազմական ուղղութեամբ և
նոյն վարժարանի ապագայ շա-
հօրն ապահովող աշակերտը հրա-
կոչութեամբ և բարեք մատա-
կարարութեամբ օգտակար հան-
դիւսնալ ժողովրդեան ամեն դա-
ստն:

Այս մեր ըսածին կրնան բա-
ցարձակապէս օրինակ հանդիտա-
նալ Նուպար-Շահնազարեան վար-
ժարանէ ետք՝ Մէկպուրեան,
Պէրպէրեան և Հայկական կրթա-
րանները, որք ըստ բաւականին
յաջողած են իրադարձել իրենց
նպատակը բաւական թիւով ուսա-
նողներ և մասնապէս աշակերտ-
ներ պատրաստելով ազգին:

Ասկէ առաջ բերկրութեամբ
խմացած էինք թէ ուրիշ նոր
վարժարան մ'ալ բացուած է ի
Կէտիկ—փաշա, վարժարան մը՝
զոր ինչպէս տեսանք, այսօր մեծ
պակաս մը կը ընու նոյն թաղին
մէջ՝ իր նպատակի ուղղութեամբ,
իր գիւրքով և իր քանի մը գե-
րազանց առաւելութիւններով:

Հիմնադիրն Մեծ Տիգրան էֆ.
Միրիճանեան վկայեալ ու արտօ-
նեալ է Արքունի վարժարանէն
իբրեւ մասնապէս Յարմաներենի,
Տաճկերէնի և վաճառականական
— տնտեսաբանութեան:

Իւր հիմնած վարժարանն, ո-
րոյ ներքին բարեկարգ վիճակն
ի մօտոյ տեղեկանալու բաղդա-
ւորութիւնն ունեցանք, չորս
հինգ ամսուան կարճ միջոցի մէջ,
յաջողած է 30ի չափ աշակերտ-
ներ ունենալ, որոց 18ը միայն
դիշերթիկ են:

Վարժարանին մէջ տիրող լե-
զուն դիւստորաբար փրանսերէնն
եղած է, և առ այս յաջողելու

համար հիմնադիրն մինչեւ իսկ
ամենամեծ զոհողութիւններով
վարժարանին այցելու գաստու-
ներէն զատ Յարմանացի մնայուն
կառավարի մը կարգած և երկու
փրանսացի ձրի աշակերտներ ալ
ընդունած է:

Վարժարանն ունի իր ամեն
բարձրագոյն գաստակարգ երն,
մարմնամարզիչ և մանուսիք սը-
ննդարար կերակրոց հոգատա-
րութիւնը առաւելապէս կը գե-
րազանցէ քան զամեն:

Տիգրան էֆ. ի առաջին քայլին
մէջ այսքան յաջողութիւնք բա-
ւական մեծ երաշխիք են ապա-
գալին աւելի արդիւնաւորելու
իւր գործն և աւելի օգտակար
հանդիսանալու հասարակու-
թեան:

Ի մօտի ունիմք վարժարանիս
ներքին ուսումնական վիճակին
վրայ մեր տեսութիւններն գրել
յառաջիկային: Ա...

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— Բաւական մտահոգութեան
պատճառ եղաւ Դէրճանձոյ գա-
հառանգ իշխանին վիճակը, որ կը
տեսնալի կոկորդի հիւանդու-
թենէ, որ կը կարծուի թէ յա-
ռաջ եկած է հարմանիթէն որմէ
բռնուեցաւ անցեալ տարի: Չայ-
նական թաղանթները թանձրա-
ցած են և վասն որոյ դժուարու-
թիւն կը կրէ խօսել: Այցելեց
էմա, յուսալով թէ հանդարտ
կեանքը, տեղւոյն ջուրերը, և մա-
քուր օդը պիտի ըլլային օգտա-
կար իւր ակտին, բայց հոն չորս
շաբաթ կենալէ ետքը մեկնեցաւ
անտի առանց օգուտ մը քաղած
լինելու իւր առողջութեան: Ա-
նոր բժիշկներէն ոմանք յորդորե-
ցին զնա վիրաբուժական գործո-
ղութիւն կատարել տալ կոկորդը
դուրսէն ճեղքելով, բայց Բրօֆ.
Պէրկման մերժեց հաւանիլ միւս
միւս բժշկաց այդ առաջարկին,
և իշխան Պիղմարը փութաց եր-
թալ Բոցտամ, գահաժառանգ-
իշխանին բնակարանը, արդեւել
զայն: Հաւանականապէս գահա-
ժառանգ իշխանը այս գործողու-
թեան պատճառաւ խաղաղ զուրկ
պիտի մնար խօսելու կարողութե-

նէ. և լուսկաց վիճակ մը մեծ ազդէս պիտի ըլլար Գերմանիոյ կայսեր և զօրաց ընդհանուր սպարապետի մը համար: Որոշուեցաւ կոչել զՏոթթէոր Մարշալը, հրահակաւոր բժիշկն անդգիւցի, մասնաճիւղ տղօրինակ անոնց, որ հանճարեղ գործողութեամբ յաջողեցաւ ի բաց հանել խաչափողին ուռոյցին մէկ մասը: Այս յանձնուեցաւ Բրոֆ. Վիրճուելի որպէս զի մանրագիտակի միջոցաւ քննէ ինքնամով. Բրոֆ. Վիրճուել յայտարարեց թէ անոր չունի քաղցկեղի կամ ուրիշ դժուարի անոնք մը նշանները: Վասն որոյ յուսարի է թէ տակաւ անհետ ըլլալ և իշխանը ձեռք բերէ կատարեալ առողջութիւն:

— Գաղիոյ կառավարական բարձրագոյն ատենը տուաւ իւր վրձնուր նկատմամբ Օրլէանեան և Մուրադեան իշխանաց բողոքին ընդդէմ զօրավար Պուլանժէի արարող որով սա ջնջեց անոնց անունները զինուորական արձանագրութեանէն: Տրուած վրձնուրէ այս թէ պատերազմական օրէնքը կ'արգիլէ անբայազարմ իշխանաց մոնէր բանակը, որմէ կը հասկցուի թէ անոնցմէ արդէն բանակին մէջ գտնուողները արտաքսուելու են: Ուստի կը հրապարակէ թէ զօրավար Պուլանժէի ընթացքն հանդէպ Օրլէանեան իշխանաց օրինաց, համաձայն էր: Բայց Մուրադեան իշխանը թէպէտ կատարելութիւն ունին Պանաբարդեանց զերդաստանին հետ խնամութեամբ, չեն սակայն անդամը նոյն զերդաստանին, վասն որոյ կը հաստատուին իրենց տեղերը բանակին մէջ:

— Զարին Տոնի Խաղախներու այցելութեանը տեղի ունեցած մի տեսարանը այսպէս կը նկարագրէ Թայմիլի թղթակիցը. «Շքեղ ապացոյց մը տեսնուեցաւ թէ Խաղախաց պնդակազմ և հուժկու ազգը ինչ է խիստ պէտ, երկրին ամեն կողմերէն ժողովուած 95ն մինչեւ 14 տարեկան իւր 1400 աղայոց երկու ամբողջ վաշտերու հանդիպել մը: Այս աղայք հեծած էին բարակ կաղնուածով թաւամաղ ձիեր, և իրենց ձեռքն ունէին անհաղթ սուրբեր իրենցմէ մեծ, և նիղակներ՝ 8 ոտք երկայնութեամբ, ներկայացունելով յոյժ զարմանալի և չքնադադրու մանուկ հեծերազօրաց գունդ մը: Այս աղայք կրնան վազողներ իրենց ձիերը սրարչաւ, և կապկաց նման կախուելով երասանակաց վրայ առնուլ գետնէն թաշկինակներ մինչ կ'ընթանան: Ն. Կ. Վեհափառութիւն մեծապէս հաճոյք զգաց և զմայլեցաւ այս Խաղախ աղայոց և պատանեաց վրայ մինչ կանցնէին քովէ քով անոր առջեւէն երկու երկայն գիծ կազմելով:»

Վեհ. Սուլթանն Բ. կարգի Մէծխոյն պատուանշան չնորհեց Լոնտոնի Օսմ. գետնական խորհրդական Պ. Մօրէլի:

— Գերմանական դեսպան Պ. Ռատովիչ, չորեքշաբթի օր արքունի թնդանով արանն երթալով իւր ձեռամբ Վեհ. Սուլթան փաշայի յանձնեց կարմիր Արծաթի պատուանշան, զոր ընծայած էր Վեհ. Սուլթան:

Սուլթան փաշա եւս երէկ զերմանական դեսպանատունն երթալով, չնորհալարութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանի սոյն չնորհաց համար:

— Անգլիոյ թագուհին զահակաւթեան ինքնամակին ներկայ (գտնուելու համար) Վեհ. Սուլթանի կողմէ ներկայացուցեց նշանակեալ Սուլթանի փաշա երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ կայսերական պալատն քարտուղար Բեյալիմ պէյի հետ:

— Յունաստանի նախարարապետ Պ. Թրիքոպի ծանուցած է երկրպիտանական ժողովոյ թէ 30 միլիոն ֆրանքի արժողութեամբ և քիչ զարհուրեց յանձնարարած են ի հաշիւ կառավարութեան:

— Մէլիպոլի մարտական պաշտօնեայնէրէ մինչ արաթ օր Ելուպի և Ելուպի նաւակ նըստելով, Պոլսի եկած ժամանակ, նաւակին մէջ յանկարծամահ եղաւ:

— Պուլիարական ինդոյն առթիւ տէրութեանց մէջ բանակցութիւնը սկսուած են կատարուիլ:

— Մոնթեթօր կրտէ թէ սոյն բանակցութիւնը ինքնամակալութեան տեղ անդակն իշխան մը անուանելու ինդոյն վրայ պիտի կատարուին, զոր Ռուսիա պիտի առաջարկէ կամ ընդունի: Տեղակալ իշխանը Պուլիար կառավարութեան գործադիր իշխանութիւնը պիտի վարէ մինչև ցվերահաստատութիւն միայն: Վեհ. Սուլթան մը պիտի կազմէ որ պաշտօն պիտի ունենայ մեծ Սպարանիէի ընտրութեանց ձեռնարկել:

Բ. Դուռը անցնելով ծրագրին տեղեկացիք է որուն վրայ յուսալի է որ Եւրոպական գիտնականութիւնը վերջնապէս համաձայնի հակառակ զանազան առարկութեանց որ մէկ կամ երկու տէրութիւններէ պիտի յարուցուին:

— Լոնտոնացի հասած հեռագիրը անգլիական և ռուսական արժեւորմանը գնաց մեծ անկում մը կը ծանուցանեն: Այս անկումը Եւրոպական արժեւորմանը վրայ աւելի զգալի է:

Ասոր պատճառն Լոնտոնացի հասած մասնաւոր հեռագրի մը նայելով սա է թէ Թայմիլ Աֆղանիստանի վերաբերեալ վերջով լուրեր կը հրատարակէ:

Ռուսը Հերադի վրայ յառաջացեր են և մինչեւ իսկ զբոյց կը պարտի թէ սոյն յառաջադրած ման պատճառը Ապտուրահման Էմիրին մահն է:

— Կայսերական կառավարութեան կողմէ յԱնգլիա յանձնա-

րարեալ երկու ծովամիակիրք Լոնտոնացի ճամբայ հանուեր են որք այսօր վաղը մայրաքաղաքս կ'ուղարկուի:

— Հնդկոսի մէջ 3 Թուրք Բրիտանիայ նորապի աղջիկ մը առանգած լինելով, մեծ յուզում տիրեր է ժողովրդեան մէջ:

Հնդկոսի մեղապարտութիւնը պատգարիքաբանին դիմելով ինդոսեր է որ օրիւր իւր ծրագրաց յանձնելու համար հարկ եղած միջնորդութիւնն ընէ:

— Ինչպէս չարաթ օր գրած էինք Կրեմլի աղբային ժողովոյ քրիստոնոսեայ եւ Թուրք պատգամաւորք մայրաքաղաքս հասած են:

Բրիտանիայ պատգամաւորաց անուններն արդէն հրատարակուած են: Իսկ Թուրք պատգամաւորք են երկու, Իպրահիմ պէյ և Մուսա պէյ:

— Յունաստանի թագաւորը յունիս 10ին Աթէնքէն պիտի մեկնի Լոնտոն երթալու եւ թագուհին յորէլեանին ներկայ գտնուելու համար: Թագաւորին պիտի ուղեկցի գահաժառանգ Կոստանդին իշխանը:

Օլկա թագուհին իշխաւ աչ եւ իշխանուհեայ հետ միեւնոյն ժամանակ Թրիքոպի պիտի երթայ, ուսկից Գերմանիոյ ջուրերն պիտի ուղեւորի:

— Ասիոյ ներքին տակալի երաշտութեան տխուր լուրեր կը հասնին: Այս պատճառաւ հունձքը խիստ նոսր լինելով, ցորենին գինը շտիկն աւելի բարձրացած է: Սոյն պէս է նաեւ Ժապոնի հունձքը:

— Պարսկաստանի միջ ալ ծխախոտի բէժի հաստատուելու վրայ է:

— Ալեքս փաշայի տիկինը չարաթ օր Պուրէշ ուղեւորեցաւ իւր ամուսնոյն քով երթալու համար:

— Թէյնտոս կիլիզն եւ Պարսկահրանդանին միջեւ Թրիքոպի ընկերութեան թղթատար չորհեաւր Օսմանեան առաքատանաւոր մը, որ 1800 քուլ ցորեն կը պարունայ կէր, բաղնիքով այս վերջինն անախձապէս ընկողմէ է: Քօնստնուպէս շոգենաւր նաւատնիքը աղաւթով մայրաքաղաքս բերեր է:

— Մուսուլի ասորոց Պարսկաքը Կայս. Պալատը եւ Արդարութեան գործող նախարարին հեռագրու շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Մուլթանին այն չնորհաց համար, որով բարեհաճած էր Կայս. Թնդրա մը զրկել Պարսկաքարանի սրահին մէջ կախուելու համար:

Սոյն թուղթան հանդիսաւոր կերպով դեռուելու է Պարսկաքարանի մէջ:

27 ԲԴ ՏԱՐԻԴԱՐԶ ԱԶԴԱՅԻՆ ՍԱՀԱՄԱՆԻՐՈՒԹԵԱՆ

Աղբային Սահմանադրութեան 27րդ Տարեգարծը սովորականէն աւելի շքեղութեամբ երէկ կատարուեցաւ Ազգ. Հիւանդանոցի դիմացի պարտիզին մէջ, ի չնորհս Սահմանադրութեան պատուաժան Մասնախմբին, որ հոնդ իսկին կարգապահութեան համար ամեն միջոց ձեռք առած էր:

Հանդիսավայրին դուռը դարեալ էր խորհրդաւոր վերտառութիւններով. Օսմանեան Թուղթան դրան վերեւ ոսկեղինիկ

չրջանակի մը մէջ և անոր ներքեւ ոսկեղէն տառերով նշանակուած էր «Փատիլահըմ Զօր Եաշա»:

Դրան երկու կողմն սպիտակապէս օրիորդներ կանգնած հանդիսականաց վրայ վարդեր կը սփռէին:

Պարտէզը իւր հովանաւոր ծառերով, վանդակապատ աւազանով, նորանոր շէնքերով, և ուրիշ վարդերով իրաւամբ կը հպարտանար թէ այս տեսակ աղբային մեծ հանգիսի մը հանգիսավայրն ըլլալու սահմանաւոր էր:

Աւելորդ չէ ըսել թէ Սահմանադրութեան մասնակից իշխանու Ռուսմանախան, Խաղաղի Ընթերցասիրաց, և Ռոտտոթոյի Կրթամիտաց Ընկերութիւններուն համար ուրոյն ուրոյն տեղեր պատրաստուած էր հանդիսավայրին մէջ, որք նոսրացածուաց յատուկ խումբերով եկած էին ի պատիւ սոյն աղբային հանդիպին: Ամեն իշխան Սրբազան որ շարժ իրենց Հիւանդանոցն անցուցած էր, կիւրակէ առաւօտուն ըստ Մասնախմբի յայտարարութեան Ս. Պատարագ մատուց և իւր աւարտման երկեղեցոյ երկեղիկ դպրաց հետ առաջնորդուելով կանանցի կամարին ներքեւ շերմաշերմ բակեմաղթուներով Օգոստոսիառ Սուլթանին թանկաղին կենաց, օսմանեան արդարատէր և լուսամիտ նախարարաց, աղբային բոլոր բարեբարաց Պէղծեան, Պալեան, Տատեան և այլ հոյակապ անձնաւորութեանց, որք միմեանց յաջորդելով բարերար հանդիսացած են Ազգ. Հիւանդանոցին, ուր եօթ հարիւրէ աւելի հիւանդներ, ծերեր, ապուշներ, անկեալներ և երկսեռ որբեր կը պատասպարուին և կը խնամուին միշտ օրհնելով այն բարերարները որք իրենց անուշ, զարման և լոյս կը մատակարարեն:

Օսմանեան Սրբազանին սոյն սրտառու թարեմաղթութիւններն հանդիսականաց շերմաղին ծափահարութիւններովն ընդունուեցան: Յետ բարեմաղթութեանց նուագածուներու խումբըն պիտի մ'ըրին Հիւանդանոցի շուրջն հեշտալուր նուագներով Պրանոցի ընդարձակ պարտիզին մէջ:

Ժամն ճիշդ կին առաջին սեղանը տրուեցաւ, որուն նախագահեց Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն իւր շուրջն ունենալով բարձրաստիճան եկեղեցականներէն Ամեն. Խորհման Սրբազան, Դեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոս Ստիլիան, Պատրիարքական Փոխանորդ, Դեր. Գեորգ Ծ. վարդապետ, Ծաղին Գարահիսարի Առաջնորդ, Դեր. Պետրոս Վ. Ներկարարեան, Տ. Թովհանէս Վ. Արչարունի, Տ. Սահակ Վ. Այվատեան, Տ. Տաճատ Վ. Ռուկանեան, Տ. Վահան Վ. Յակոբեան, «Լեզու» ամսաթերթի իւրեքագիր Հայր Սերովոյն Տերմիլիան, Արթ. Տ. Յովհանէս քահանայ Մկրեան և այլք: Իսկ աշ-

խորհրդակցություններն՝ Ազգ. Ժողովոյ Ա. Կենտրոնական Մեծ. Յարութիւն էֆէնտի Մէրեքիւնի, Բաղ. Ժողովոյ զէր Աստուածատու Վսեմ. Գործիչ էֆէնտի Նորատուհնեան, Ազգ. երեսփոխան Բրիտանացի Ղազարոսեան, Ռէֆէ. ռո Պէրպէրեան, Յակոբ Գործէն էֆէնտի, Ազգ. Վարչութեան Տեսուչ Խորհրդոց անդամք, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամ Մեծ. Յովակիմ էֆէնտի Ֆէնէրեան, Գում. դարուի Պատ. Թաղ. Խորհուրդն ամբողջովին և ուրիշ պաշտօնական անձինք:

Սոյն առաջին սեղանին ներկայ էին երեք հարիւր վաթսուհին չափ անձինք, յորս կը գլխաւորէին նաեւ չափ մը պատուաւոր ընտանիքներ: Ասանցմէ ի դատ ներկայ էին նաեւ Որբանոցի երկու հարիւրէն աւելի տղաք և աղջկունք, և քանի չափ պատասխարեալ ծերունիք: Երբ Սրբազան Պատրիարք Հայրն սեղան իջաւ, Որբանոցի աշակերտք նուագածուսք խմբին առաջնորդութեամբ յորնկայս ընդունեցին Նորին Սրբազանութիւնն երկու մը:

Սեղանը զարդարուած էր դոյնդոյն դրօշակներով և դանազան վերտառութեամբք: Սեղանին ճակատը դրուած էին Տ. Յարութիւն Պատրիարքի, Տ. Խորիմեան Սրբազանի պատկերներն ոսկեղօծ շրջանաձևերու մէջ:

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն առաջին բաժակն առաջորկեց Օգոստ. Սուլթան Ապախուլ-Համիտ Խանի կենաց և Օսմանեան հզօր պետութեան անսասան յարատեւութեանն համար: Հանդիսականք յորնկայս

ժախճարեցին զոչելով «Կեցցէ՛ մեր Վեհափառ Սուլթանն»:

Հետզհետէ բաժակներ առաջադիւնեցան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կենաց, Պէդհեան, Տատեան, Պալեան և բոլոր Ազգ. բարեբաղ, Ազգ. Սահմանադրութեան հիմնադրաց և Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան կենաց համար: Այս բոլոր բաժակներն բռնէն ժախճարութիւններով ընդունուեցան: Բարեմայրութիւնք կը ընդմիջուէին աղղ. և թուրքերէն հեշտալուր երգերով և նուագներով՝ որոց կը ձայնակցէին որբանոցի երգեցիկ մանկունք:

Կէս ժամ վերջը տրուեցաւ երկրորդ սեղանն Ռ. Պէրպէրեան և Ռ. Փանոսեան և այլ էֆէնտիներու կողմէն բաժակներու շարակուցան ի պատիւ Սահմանադրութեան և Ազգ. ընկերութեանց: Սոյն երկրորդ սեղանին ևս ներկայ էին երկու հարիւր չափ երկուսու բաղմունքի մի:

Ժամն ճիշդ ճին Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն «Արիք Հայկազունք» երգով զոր նուագեցին նուագածուսք առաջնորդութեամբ՝ մոտաւ հանդիսավայրն, ուր Վսեմ. Գործիչ էֆ. Նորատուհնեան յանուն Ազգ. վարչութեան ատենաբանութիւն մի ընելով Սահմանադրութեան Ազգին ընծայած բարիքներն մի առ մի թուեց և անոր ինչ ինչ տրամադրութեանց բարեփոխման պէտքն յայտնեց, յարելով թէ Վեհ Սուլթանի կառավարութիւնն միշտ տրամադիր է վերաքննելի յօդուածներն հաստատել, և այս առթիւ Օսմ. Պետութեան առ Հայոց Ազգն ըրած

հարական խնամքներն դրուատեց:

Սոյն ատենադ. նուլթեան յաջորդեցին Ազգ. ակործարուր երգեր նուագածուսք ընկերակցութեամբ, զոր հանդիսականք ողբերուալ աւելնով կը լսէին:

Յետոյ Սրբազան Պատրիարք Հայրն խօսք առաւ և Վեհ. Սուլթանի կառավարութեան և Հայոց ազգին համար բարեմայրութիւններն ընելով հրաւեր կարգաց ժողովրդեան որ Օսմ. կառավարութեանէն առ Ազգն շնորհեալ Սահմանադրութեան բարիքներէն օգուտ քաղելով ինքզինքն արժանի հանդիսացնէ այդ բարիքներուն, միշտ օրհնելով Օսմ. կայսրութիւնն:

Յաւարտ սոյն ատենաբանութեան բոլոր հանդիսականք ջերմաբէն ժախճարութեամբ երկցելով կը լսեցին «Կեցցէ Օսմ. Պետութիւն, կեցցէ Ս. Պատրիարք Հայրն»:

Որբանոցի սաներէն Պ. Գալուստ Ս. Փափաղեան և ընթացաւոր սաներէն Պ. Յարութիւն Յովակիմեան մէյմէկ սրտաշարժ ատենաբանութիւններ ընելով շնորհակալութիւն յայտնեցին առ Ազգն և առ Պատ. Հոգաբարձութիւնն որ հայրաբար կը խնամեն զանոնք:

Սոյն Տարեդարձի հանդէսն սովորականէն աւելի փառաւոր հանդամանք մ'ունէր: Հանդիսականք որ մայրաքաղաքիս զանազան թաղերէ զուեղադուեղ դիմած էին ի հանդիսավայր, իւր 20 հազար հօդ ի ամենայն բարեկարգութեամբ և զուարթութեամբ տօնեցին սոյն հանդէս, որ վայրն կաւելցնէին մէկ կողմանէ կար-

գաղիւ մասնախմբի նուագածուք և միւս կողմանէ մասնակից ընկերութեանց նուագածուներն որք որոշեալ ժամանակներու մէջ պայտներ ընելով կը զոգարճացնէին հանդիսականներն իրենց ներդաշնակ նուագներովն:

Այս հանդէս գրեթէ տեւեց երեկոյեան մինչև 12 ժամաց ու և իցէ փոքրիկ զեղծում մի կամ անկարգութիւն մի տեղի ունենալու, որ արդարեւ մեծ պատիւ կը բերէ թէ Սահմանադրութեան և թէ Հայ Ժողովրդեան օրհնապահութեանն:

Չմոռնալք ըսել թէ խումբ մի երիտասարդք, սոյն հանդիսին տղաւորութեան ներքին պարկազեցին որ գրեթէ ժամը 10էն մինչև 11 տեւեց:

Երէկի հանդիսէն զոյացած զուտ շահն հաւանական հաշով 200 Օսմ. ոսկւոյ կը յանդի:

ԴՐԱՄԱՆՈՆ	
ՕՍՄ. ԲՕՆՍՈՒՐՏԷ	
Երէկ երեկոյ գոց.....	46 43
Այս առաւօտ բաց.....	46 45
ԽՍԹԻԳՐԱՉԸ ՏՍԽԻԼԻՑԷ	
Այս առաւօտ.....	41 8
ԲԱՃԵՏՈՒՄԻ	
Թրամուկ.....	297 —
Բումէլի երկաթուղի.....	34 25
ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄՈՆ	
Օսմանեան ոսկի.....	400 —
20 ֆրանքնոց.....	88 14
Անգլիական ոսկի.....	111 —
Բօլ. խմբիկալ.....	90 32
Բրիտից.....	51 20
Բուսլի թղթագրամ.....	9 77
» արծաթ.....	74 30
Ֆիօրին.....	— —
Մէճիտարծ (տարբ.).....	108 34
Վեցնոց.....	102 30
Հինգնոց.....	102 30
Մէթալիք.....	98 —
Բաղորդ.....	106 20
Մանր մէճիտ.....	104 15
Թաւիլիք.....	17 —

չէրն յորում թշուառականն իր սենեկին մէջ միտած էր, մինչ ինք թմրեցուցիչ դեղով մը պաւստեալ, չէր կրնար դէմ դնել: Յայնժամ իր բովանդակ մարմինն սկսաւ դողդալ, արեան հեղեղ մը յորդեց դէպ ի սիրան, ամօթոյ կարմիրն տարածուեցաւ ճակտին և այտերուն վրայ, և իւր ակնարկն վերադարձնէ հանդիսեցաւ դեսուկին որ կը հոսէր մեղմիկ իւր ոտից առջև:

Ֆրանքի պատկերն, իր մօրը դէմքն, իր սէրն, ամեն ինչ անյայտ եղած էր.... Բնազդումն նոր զօրութեամբ մը տիրած էր վրան և կ'զգար թէ մահը կը կոչէր զինք....

Որչափ ժամանակ մնաց այդ վիճակին մէջ եւ ամօթոյ ու յուսոյ այդ փոխադարձ իշխանութեան ներքեւ — Բայց ի՞նչ եղաւ իր գաղտնի ճակատամարտին արդիւնքն, ընթերցողը ամեն ինչ պիտի իմանայ իր կարգին, եթէ կուզէ վերադառնալ մեզ հետ այն դարձարանն ուր ժամնի բացացակայութիւնը երկար ատեն դադարի չպիտի մնար:

Իւր անյայտանալէն յետոյ հազիւ ժամ մ'անցած էր, երբ եւա արթնցաւ յանկարծ: Լուսնոյ ճառագայթներն իր պատուհաններուն վարագոյրներէն ներս թափանցած էին և ինք նայեցաւ պատէն կախուած ժամացուցին որ կանխելին լոյսովն լուսաւորուած էր մի քիչ ժամը մէկն էր: Եւա դրեթէ ահաբեկեալ եղաւ իր մայրական սէրը կը զարթնուր, և սոսկալի երազի մը յիշատակն զոր տեսած էր կը նղաստէր այդ վրդովումը սաստկա-

նորա բաղձանքն, Ֆրանք չարժում մ'ըրաւ:

— Իրաւունք ունի, պատասխանեց, արդարեւ չափ հանգարտութեան պէտք ունի: և թէ թող տուք որ խորհուրդ տամ ձեզ....

— Ո՛հ, ըսէ՛ք, ըսէ՛ք:

— Լաւ, վրան մի հսկէք, թողէք որ ըստ իւր քմահաճոյից դորձէ:

— Ի՞նչ ժամն:

Երբ երեկոյ եղաւ, Եւա ժամնի յարակից սենեկին մէջ անկողին պատրաստել տուաւ: Յետոյ, ապահովելով թէ աղջկին կը ննջէ, ինք ևս քնացաւ: Բաղմածիւ օրերէ հետէ արթուն էր, բոլոր այդ նեղութիւնք սպասեցուցած էին զինք, և ի զուր կը փտահէր իր զօրութեանց վրայ: Այն ինչ պատկեցաւ և ահա խորին և ծանր քնոյ մէջ ընկնուեցաւ:

Յայնժամ տարօրինակ բան մ'անցաւ, ժամն որ պահ մ'առաջ քնոյ մէջ խորասուզեալ կ'երեւէր, մեղմօրէն աչերն բացաւ, ակնարկներ արձակեց սենեկին շուրջը, անկողնէն իջաւ առանց ու և է աղմուկ մը յարուցանելու և փտահ եղաւ թէ մայրն չէր լսեր ըրածը:

Այդ կողմանէ անգամ մ'եւս ապահովեալ, փութով հագուեցաւ, ուսերուն վրայ թխաղոյն վերարկու մը դրաւ և դրան կողմը յառաջացաւ: Իր մօրը քովէն անցած ժամանակ վարանեցաւ: Իր արուեստանց եղերը արտասուք մը երեւցաւ եւ քալլ մ'առաւ զայն կոչելու և դրկացը մէջ նետ-

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊՕՁԱՃԵԱՆ

Չագմագճըրար Եօգուչ, Թիւ 56)

Մեծ Բանակութիւն

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԳՐԱՅ

Սոյն գրատունն այս անգամ փա-
րիզէն ընդունած է մեր ազգ. վար-
ժարանաց մէջ մուտ գտած ֆրան-
սերէն ամբողջ դասագրքերուն մեծ
«մթերք» մը, որոյ մէջ կը գտնուին
մասնաւորապէս Լառուսի ամբողջ
գործերը, Պալեոյի «անֆանս», ա-
տոլէսանս եւ ֆուանսինէ», քօնդ է
բառապօլ, Լաուրի է ձեռքի, Կէ-
նարի եւ Պաշտէի քերականութիւն-
ներն եւ անոնց բանալիները, Ապէ-
կօլթիէի Լէքթիւռ կռատութիւնը,
քօնդ իսթօնիէդ, անֆանս, «ատոլ-
սանս» (Տըլաբալ), Տէլէմաք, շուա,
որ Լէքթիւռ (Տանիէ), Լէքթիւռ
կռատութիւն (Լըռուա), ֆապլը որ Լա-
ֆօնթէն եւն. եւն.

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱԻՈՐ

Յրանսերէն նամականիք չատ ածան
գներով:

ՍԵՐԵԼԵԹԵՆ ԺԷՆԵՐԱԼ ԳԻՆ ԳՐԸ 3 1/2

» Իւնիվէրսալ » 3

Գաւառական յանձնարարութիւնը
փութով կը կատարուին:

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ

Նոր Հրատարակութիւն

ԴԱՍԱԳՐԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

Ի Պէտք Ազգային վարժարանաց

— 0 —

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կը ծախուի ի գին 3 գրուշի:

Կեդրոնատեղին է Գ. Չարդար-
եան գրատունն:

Կ. Պօլիս Սուլթան Համամ փո-
ղոց Թիւ 14:

ԱՔԼՈՐ ԵՂՐԱՅ

Հրատարակիչ Ա. Աճեան, կը
ծախուի բոլոր հայ գրավաճառաց
քով. գին 2 դահեկան:

ԳՐԱՏՈՒՆ Վ. ՀԻՍՈՐԷԱՆ

Ուզուն-Չարչի պաշը Թիւ 10

Սոյն գրատուն մէջ կը վաճառ-
ուին ամեն լեզուէ գործած եւ
աւսան դրեանք. Վիպական,
Պատմական, Թատերական, Գո-
տական եւ այլն ճիւղերու վերա-
բերեալ. Կը գտնուի նաեւ նշա-
նաւոր ազգայնոց եւ օտարազգի
երեսելեաց լուսանկարները:

ԸՆԹԵՐՅԱՐԱՆ

Հայերէն եւ Անգլերէն

Շրջան Բ.

Պատրաստեց

Ս. Մ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Վ. Հիւար-
եան գրատունը, Գին 3 դրշ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ

Աշխատանքային

Վաճառ Ս. Հաղարտեղեան

Հետեւողութեամբ

Ժ. Տալսէմի

Սոյն դասագրքն, որ հանրա-
ժանօթ չափաքանաց կողմէ դնա-
հատուած է, ցարդ հրատարակուած
երկրաչափութեանց վրայ մեծ առա-
ւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահ-
մանաց ճշգրտութեամբ այլ եւ արուես-
տական բառերու ընտրութեամբ:

Կեդրոնատեղին է Պօղաճեան գը-
րատուն Չագմագճըրար-Եօգուչ Թիւ
56:

Գին 8 դահեկան:

ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Կ. Պօլիս մեծ մաքսատան կարդ-
թիւ 46

Մեծ քանակութեամբ Բարիզէ ե-
կած Գաղղիարէն ընտիր գատագրե-
րու հաւաքածոյ մը, Լաուսի, Կէ-
նարի եւ Սարտըրի բառգրքերը, ինչ-
պէս նաեւ Կէնարի եւ այլ նշանա-
ւոր հեղինակաց կռամկներն ու բա-
նալիները. Պաէնսի գործերը, եւ

անն տեսակ Ալֆապլէներ, Բօնդ. է
Բապալ, Բօթօրիէթ, Զապլը որ
Լաֆօնիէն, ընդարձակ սէքսթէթ
810 երես, փոքրիկ եւ զուարճալի ե-
րազահներ եւ այլ խմատարական
գործեր:

Վարժարանաց եւ մեծ քանակով
ընտրաց դոճացուցիչ գեղջ կը լինի:
Վաճառատունն ամեն տեղւոյ համար
օտար լեզուէ գրեանց, պարբերական
եւ պատկերազարդ հանդէսներու,
լրագրաց եւ ամեն գործողական պի-
տոյից համար յանձնարարութիւնը
կ'ընդունի եւ ճշգրտութեամբ կը կա-
տարէ յոյժ դիւրամատչելի պայման-
ներով. յանձնարարեալ գիրք մը փա-
րիզէն աստ կը հասնի 12 օրէն:

Օտմանեան եւ այլ արեւելեան
գործածուած փոստի փուլեր եւ գիր-
քեր կը գտնուին:

Սոյն վաճառատունը կը գտնուի
ինչպէս առաջ նոյնպէս եւ այժմ ա-
մեն տեսակ թղթեղէն եւ վաճառա-
կանական տեսարկներ եւն:

Յաճախորդք գոհ կը լինին ամեն
կերպով:

ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընդգէտ

Ինչպէս, Գաղղիական, Միլանց-
քաղաքացիական եւ այլ արիւղի-
տեան հիւանդութեանց:

Գին 6 դրշ:

Սոյն գիրքն, որ Պօղաճեան գրա-
տան կողմէ հրատարակուած է, իւր
տեսակին մէջ ցարդ հրատարակուած
գիրքերը կը գերազանցէ ոչ միայն
իւր այլազան պարունակութեամբ,
այլ եւ իւր գիրքիմանալի եւ յատկ
ոճովն ու լեզուովն:

Մասնաւորապէս կը խօսի մարդ-
կային մտաց, բարոյականին եւ մար-
մնային վրայ հեշտակութեան ըրած
ազդեցութեանց վրայ, ծննդական
դործարանաց վիրաբուժական ան-
դամազննութեան եւ կազմախօսու-
թեան վրայ, ամուսնական ընտրու-
թեան, իւր արգելքներուն եւ
պարտականութեանց վրայ, գիշու-
թեան եւ իւր հետեւեալաց ջղային
եւ ծննդական տկարութեան, անար-
ողութեան, արեւոյնտութեան

(մէրագ) յիմարութեան, ծիւրական
ախտի (վէրլմ), յօդացուութեանց,
երազարդութեանց, սերմնային
տկարութեան, անկարգութեան, ամ-
լութեան եւ անոնց ընդհ. դարման-
ներուն վրայ, միլանցքաղաքուման
մշտակաթութեան, կծկմանց, միլա-
կան փամփուխ գրգռութեան, ա-
մարձեաց այտման եւ յաւաքագրեղծի
(քլսթանիճիք) հիւանդութեանց ակա-
տանիչներուն եւ դարմաններուն վը-
րայ, արիւղիտեան (վէրլուիշն),
զաղղիական (սիֆիլիսիք) հիւանդու-
թեանց ակտանիչներուն եւ դարմա-
նին վրայ, անոնց սկզբնական եւ եր-
կարողական հանդամանաց, սնդիկի
բարուք եւ չարացար գործածութեան
վրայ, եւն. եւն:

ԱԶԳ

Բարիկու Բժշկական Համալսարա-
նէն վիպեալ, Տօքթ. Ճիւղեան Է-
ֆէնտին պատիւ ունի ծանուցանել
արդոյ հասարակութեան թէ՛ կ'ըն-
դունի հիւանդներն ամեն երկուշաբ-
թի, Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրե-
րը ժամը 2-ին մինչեւ 5 Պէշիկ-
թաշ երկուրդ փողոց Թիւ 28 քաղա-
քօլին կից տունը. կը դարմանէ մաս-
նաւորաբար կուրծքի եւ գլխու հի-
ւանդութիւնները ինչպէս նաեւ վի-
րաբուժական արտերը:

Յիշեալ տօքթիօրը կ'գտնուի նաեւ
ամեն երեքշաբթի. Հինգշաբթի եւ Շա-
բաթ օրերը ժամը 3-ին մինչեւ 6 Պօ-
լիս Պապ-Ալի ճառագործի Թիւ 15 բը-
նակարանը: Աղքատներն ձրի կը
դարմանէ:

ՎԱՐՆԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՅԵՏՈՒՄԻ

Լաւագոյն քաղթօնի
վրայ ամէն լեզուաւ կը
պատրաստուի ի գին 100
հատը 10 դհի. պէտք
ունենցողները պէտք է
գիտնին Գ. Պաղատաղեան
ապարան, Յակոբեան խան
13 Կ. Պօլիս:

ՏԵՐ ԵՒ ՏԵՐԷՆ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ուսերէ համար. Բայց տկարութեան վայրկեան
մ'էր որուն շուտ յաղթեց. Դրան քով հասաւ զոր
մեղմիկ բացաւ, սանդուղէն վար լծաւ կամաց քայ
լով եւ մի քանի երկվայրկեան մէջ պարտէղը հա-
սաւ. Ոչ ոք կար հոն. Գիշերն հանդարտ եւ պայ-
ծաւ է, երկինքն աստեղաղարդ էր. Տասն վայր-
կեանէն վերջ, լալն եւ ամայի դաշտին մէջ կը գըտ-
նուէր:

Ուր կերթար այսպէս խեղճ տղան եւ ո՞ր ան-
միտ բնազդման կը հնազանդէր:

Ժանն գրեթէ ժամ մը քայլեց. Շատ տկար
էր. հազիւ կրնար յառաջանալ, եւ բազմիցս կանգ-
առաւ իր երկու բազուկներովն սեղմելու համար
կուրծքն որ ուժգին կերպով կը բաբախէր. Այս-
պէս հասաւ յեղր գետակի մը որ դործարանին
քովէն կը հոսէր, եւ խոնջեալ պտոյտէ եւ յուղ-
մունքէ, մարդագետնին վրայ նստաւ:

Գիշերային զով օդը գունաւորած էր իւր դեմ-
քը, արիւնը նուազ դանդաղ կը հոսէր երակացը
մէջ. կարծեց վերակենդանացում մը իւր ղեպա-
րանաց մէջ. Բայց հզօր կանխազգողում մը կը
ժանրանար իր մտքին վրայ, եւ գլուխը ձեռացը
մէջ դնելով՝ սկսաւ արտասուել:

— Աստուած իմ, թոթովեց, ես յանցաւոր չեմ.
Դուք միայն գիտէք թէ որ աստիճան կը սիրեմ
դան եւ որպիսի երջանկութիւն տարածեց այդ
սէրն կենացս վրայ. Այդ ապագայն ընդ միշտ կու-
րուսեալ է այժմ, ինձ համար այլ եւս կարելի եր-

ջանկութիւն մը չկայ. Ո՞ր Թրանք, ո՞ր մայր իմ, նե-
րեցեք ինձ... բայց մահը այսուհետեւ իմ միակ
ապաւէնս է...:

Լռեց, եւ իր ականքին խորատուղուեցաւ խո-
րին ջուրը մէջ. Օդը զով եւ քաղցր էր. գերիւնն
բուրումներ երեւան կը հանէր. ամեն կողմ խո-
րին լուծթիւն կը տիրէր. Ժանն սարսուռաց...
զաղտնի կուլ մը ծագեցաւ իւր մէջ:

Կուղէր մեռնիլ, գործարանը թողուցած եւ
փախած էր ազատօրէն ի դործ դնելու համար իր
տխուր խորհուրդը. Գաղտնի ամօթ մը կ'արդիւնէր
զինք ընդունելու կեանքն եւ որոշած էր մահէն
ինդրել մոռացութիւն եւ հանգիստ. եւ սակայն
.....

Ոտքը աղետարեր սահմանին վրայ դրած պա-
հուն, ամրապէս քակելու մեղքին այն կապերն
որք զինք կեանքին կը կցէին, կ'ղար իր երիտա-
սարդ հասակին ապստամբին, կը հասկընար թէ
որ աստիճան սիրելի էին իրեն այն նուիրական կա-
պերն զորս պիտի խորտակէր:

Իւր մայրն... Թրանք... մի քանի վայրկեան
մէջ, իր բովանդակ անցեալն, իր ապագային ե-
րազներն, ինչ որ կը սիրէր, ինչ բանի վրայ որ կը
ցաւէր, այս ամենը մտքէն անցաւ եւ որոշեց լքա-
նել կեանքն. Բայց այդ պահուն, ուրիշ յիշատակ
մը յանկարծ երեւցաւ իւր աչաց առջեւ... Տե-
սաւ այն չարագուշակ պանդոկն ուր Քրուաղիլ
բանտարկած էր զինք, յիշեց այն աղետաբեր գի-